

Остапенко К. С., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шишка Р. Б., д.ю.н., професор

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ ТУРИСТІВ

Останнім часом туризм в Україні одержав значний розвиток і став масовим соціально економічним явищем. Швидкому його розвитку сприяє розширення політичних, економічних, наукових і культурних зв'язків між Україною та іншими державами. Тому дослідження питання щодо стану регулювання туристичної діяльності, визначенні основних функцій та факторів, що чинять вплив на її розвиток, мають важливе значення для подальшого розвитку даної галузі.

Апріорі, туристична галузь, враховуючи її значний вплив на економічний та соціальний розвиток країни, розгалуженість господарських зв'язків, потребує регулювання, підтримки та пильного контролю з боку держави, тому визначення основних принципів побудови державної політики розвитку туризму в Україні, дасть змогу покращити та стабілізувати її стан.

Питанням правового регулювання відносин у сфері туристичної діяльності присвячено праці вітчизняних та закордонних науковців, серед яких В. К. Бабарицька, Е. Г. Баразгова, О. О. Бейдик, М. Б. Біржаков, Г. О. Борисенко, Н. О. Ган, Д. К. Ісмаєв, В. А. Квартальнов та інших вчених [3, с. 2].

Складна система відносин, що виникає у зв'язку з підготовкою, реалізацією та споживанням туристичного продукту пов'язана зі складним характером відносин у сфері туризму в цілому. Туристу належать права, притаманні будь-якому споживачу, але поєднані з правом на подорож, пересування, розваги тощо. Основні права споживачів перелічені у статті 4 Закону України «Про захист прав споживачів» [1]. Так, споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на: 1) захист своїх прав державою; 2) належну якість продукції та обслуговування; 3) безпеку продукції; 4) необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця); 5) відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок недоліків продукції (дефекту в продукції), відповідно до закону; 6) звернення до суду та інших

уповноважених органів державної влади за захистом порушених прав;
7) об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).

Розглянемо зазначені права в контексті їх реалізації під час надання послуг у сфері туризму. Так, характеризуючи право на безпеку продукції, в даному разі туристичного продукту, слід зазначити, що з метою забезпечення безпеки туристів суб'єкти туристичної діяльності, здійснюючи відповідний вид діяльності, зобов'язані: 1) інформувати туристів про можливі небезпеки під час подорожі, необхідність виконання загальнообов'язкових вимог та запобіжних чи попереджувальних заходів (медичних щеплень тощо); 2) створювати безпечні умови в місцях надання туристичних послуг, забезпечувати належне облаштування трас походів, прогулянок, екскурсій тощо; 3) забезпечувати спеціальні вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком (автомобільний, гірський, лижний, велосипедний, водний, мотоциклетний, пішохідний туризм, спелеотуризм тощо); 4) забезпечувати туристів кваліфікованими фахівцями туристичного супроводу, спеціальним спорядженням та інвентарем; 5) забезпечувати навчання туристів засобам профілактики і захисту від травм, попередження нещасних випадків та надання першої медичної допомоги; 6) забезпечувати надання оперативної допомоги особам, які постраждали під час подорожі, транспортування потерпілих; 7) оперативно інформувати органи місцевої влади та відповідальних осіб про надзвичайні ситуації, в яких опинилися туристи, подавати відомості про зниклих осіб.

Кажучи про право на відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок недоліків продукції (дефекту в продукції), відповідно до закону слід зазначити, що ст. 25 Закону України «Про туризм» [2] встановлює право туриста на відшкодування матеріальних і моральних збитків у разі невиконання або неналежного виконання умов договору. Причому законодавство передбачає додаткові гарантії відшкодування шкоди, завданої споживачу туристичних послуг. Так, відповідно до ст. 15 Закону України «Про туризм» з метою забезпечення прав та законних інтересів громадян-споживачів туристичних послуг туроператор та турагент зобов'язані здійснити фінансове забезпечення своєї цивільної відповідальності (гарантією банку або іншої кредитної установи) перед туристами [2].

Складний характер відносин, які виникають у туристичній сфері, залучення до надання послуг у сфері туризму великої кількості осіб, а також об'єктивні умови фізичної віддаленості особи, що подорожує, від

постійного місця проживання та звичайного оточення обумовлює підвищену ризиковість туристичного обслуговування. Це обумовлює актуальність юридичної характеристики правовідносин, що виникають під час надання послуг у сфері туризму, з позиції охорони прав туриста як споживача, як складних комплексних, так і змішаних.

Література

1. Про внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів»: Закон України від 01.12.2005 № 3161-IV // Відомості Верховної Ради України — 2006. — № 7. — Ст. 84.

2. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України від 18.11.2003 р. // Відомості Верховної Ради України — 2004. — № 13. — Ст. 180.

3. Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. Издание дополнительное, исправленное./ М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. — М.: «Статут», 2009. — С. 1055.

УДК 658.713:629.73(043.2)

Пінчук О. Б., студентка,
Юридичний інститут
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЛІЗИНГУ В СФЕРІ АВІАЦІЇ

Авіаційний транспорт України потерпає від старіння парку повітряних суден, що майже вичерпав свій ресурс. Авіакомпанії України отримують у лізинг машини віком від 10 до 19 років. Але жодне з авіаційних підприємств через брак обігових коштів не має змоги безпосередньо закуповувати нові літаки. Вітчизняні авіакомпанії практично не купують літаки, а тим більше нові. А купівля нових українських літаків – виняток з правил [6]. Застарілий парк повітряних суден вітчизняних авіакомпаній призводить до зниження обсягів перевезень, скороченню частки ринку українських авіаперевізників, витискуванню українських авіакомпаній з ринку авіатранспортних послуг.

Існує кілька варіантів визначення змісту лізингу: як методу кредитування придбання машин і обладнання, як різновиду довгострокової оренди, як завуальованого засобу купівлі-продажу засобів виробництва, що схожий з продажем на виплат [4]. Теоретичний аналіз показав, що під лізингом слід розуміти систему економіко-правових відносин, що виникають у зв'язку з придбанням у власність майна та подальшим його здаванням у тимчасове володіння й користування за визначену платню [3].